

Najboljše novice iz sveta

www.sloga-platform.org

September 2024

9/10

deklic po vsem svetu
vstopi v šolski sistem.

(Vir: Svetovna banka)

30 %

slovenskih državljanov
je dobrodelnih.

(Vir: ocena Slovenske karitas)

2 mio

solarnih panelov je bilo
vsak dan nameščenih
v letu 2023.

(Vir: Think tank Ember)

Po vsem svetu živimo dlje in bolje

Preberite članek na zadnji strani

Uvodnik

Dolžnost in odgovornost prispevati v boju proti lakoti

Tanja Fajon, ministrica za zunanje in
evropske zadeve Republike Slovenije

Slovenski razvojni dnevi so letos namenjeni prehranski varnosti in prizadevanjem za zmanjšanje lakote po svetu. Ne po naključju. Odprava lakote po svetu je na drugem mestu med sedemnajstimi cilji trajnostnega razvoja, ki jih je sprejela Organizacija združenih narodov, takoj za odpravo revščine.

Žal je napredek pri zmanjševanju lakote in podhranjenosti zaradi pandemije kovida19, vojne v Ukrajini, gospodarskih nihanj, nerešljivih konfliktov med številnimi državami sveta in vplivov podnebnih sprememb v zadnjem desetletju zastal. Vsi ti vzroki so ustvarili začarani krog, sredi katerega je lačnih kar 735 milijonov ljudi. Lakota je resna ali celo skrb vzbujajoča v 43 državah, torej v petini držav sveta!

Slovenija ima kot razvita država dolžnost in odgovornost prispevati v boju proti lakoti. V zadnjih letih smo razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč usmerili na prehransko varnost. Učinkovito odzivanje na krizne razmere zagotavljamo s pomočjo uveljavljenih mednarodnih ali domačih organizacij in partnerjev, kot sta Svetovni program za hrano in Mednarodni odbor Rdečega križa, in z odličnim sodelovanjem s slovenskimi nevladnimi in drugimi domačimi partnerskimi organizacijami. Veseli me, da se bo naša država v okviru 12. slovenskih razvojnih dni pridružila svetovni Koaliciji za šolske obroke, ki si prizadeva, da bi imel vsak šolar na svetu do leta 2030 zagotovljen zdrav in hranljiv obrok.

Slovenija je v letošnjem septembru predsedovala Varnostnemu svetu OZN. Od svetovnih voditeljev smo prejeli veliko pohval za svojo načelnost pri zagovarjanju mednarodnega humanitarnega prava. Sem spada tudi obsodba uporabe lakote kot orožja, čemur smo priča v Gazi in povsod drugod, kjer je civilnemu prebivalstvu onemogočen dostop do humanitarne pomoči.

V tokratnih Najboljših novicah sveta boste spoznali okoljske, podnebne in družbene zgodbe o uspehu z zelo različnih koncev sveta. Vsaka od njih je navidezno morda majhen, v resnici pa zelo pomemben delček mozaika, s katerim ustvarjamo boljši svet.

Slovenske nevladne organizacije poročajo

FER - Forum za enakopraven razvoj
PROJEKT:
Več hrane in enakosti, manj kriz
Obdobje izvajanja: 2020-2022

Ko se ženske zberejo pri delu na kmetiji v Ugandi, je slišati glasen smeh, v zraku pa je čutiti zadovoljstvo. Med delom si izmenjujejo novice, rešujejo vsakodnevne težave, se spodbujajo, gradijo skupnost. Ko pride čas pobiranja pridelkov, je zadovoljstvo še večje. Sodelavka HOCW, ki koordinira aktivnosti za večjo prehransko varnost pretežno begunskega prebivalstva, skrbno razdeli ves pridelek na toliko enakih kupčkov, kolikor je sodelujočih. Projekt je za 500 ranljivih družin povečal odpornost na krize ter varnost preskrbe s hrano in vodo. Forum za enakopraven razvoj je v sodelovanju s partnersko organizacijo Hope of Children and Women Victims of Violence družinam z znanjem, infrastrukturo, orodji in materiali omogočil gojenje zelenjave, rejo kokoši, krav in rib ter dostop do pitne vode. Doseženo je bilo tudi večje razumevanje vidika spola v prehranski varnosti.

Zavod Krog
PROJEKT:
Voda, hrana in zaščita pred nasiljem za sožitje in dostojanstvo darfurskih skupnosti
Obdobje izvajanja: 2023-2025

Po več kot leto dni trajajoči vojni v Sudanu sta v državi ostala opustošenje in uničena infrastruktura, z domov je bilo pregnanih več kot sedem milijonov ljudi, več kot 25 milijonov pa je bilo pahnjenih v lakoto.

Kljub vojni pa Zavod Krog v provinci Gadaref v okviru projekta Voda, hrana in zaščita pred nasiljem za sožitje in dostojanstvo darfurskih skupnosti (2023-2025) izvaja aktivnosti, katerih cilj je izboljšanje prehranske varnosti. Del aktivnosti je namenjen kmetijstvu. Za sto kmetov in kmetovalk je bilo izvedeno usposabljanje trenerjev na področju trajnostnega

kmetijstva in podnebju prijaznih poljedeljskih praks. Usposabljanju je sledil prenos znanja med 600 kmetov in kmetovalk, ki so junija, torej tik pred deževno sezono, prejeli 3800 kilogramov semen prosa, sirka in sezama za setev in sedaj čakajo pridelek.

V okviru projekta je bila 220 družinam razdeljena tudi pomoč v obliki hrane. Paketi, ki so vsebovali moko, stročnice, olje, sladkor, riž in druge prehranske potrebščine, so bili razdeljeni družinam, ki so morale zaradi vojne v Sudanu zapustiti svoje domove. Projekt podpira Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Slovenije.

EPEKA
PROJEKT:
Kmetija - prostor raznolikosti
Obdobje izvajanja: 2021-2024

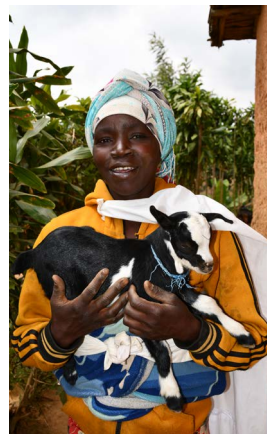
Združenje EPEKA, so. p., je v partnerstvu s Kmetijo Kovačnik, Kmetijo Trankovec, ekološko kmetijo Pri Baronu - Uranjek in Mladinsko zadrugo EPEKA izvedlo triletni projekt Kmetija - prostor raznolikosti. Projekt, financiran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, je bil namenjen socialni aktivaciji ranljivih skupin in spodbujanju medgeneracijskega dialoga na kmetijah. Poudarek je bil na vključevanju teh skupin v kmetijske dejavnosti, povečanju njihovih kompetenc ter ozaveščanju o pomenu lokalne prehranske samooskrbe. Cilji so vključevali tudi spodbujanje permakulturnih pristopov in povečanje zaposlitvenih možnosti ranljivih skupin na kmetijah.

REZULTATI PROJEKTA:

Vodilni partner, Združenje EPEKA, je skupaj s partnerji izvedel 26 ur usposabljanj za kmetije v projektni mreži, na katerih so udeleženci pridobili ključna znanja o delu z ranljivimi skupinami. Izvedenih je bilo tudi 540 ur izobraževalnih dogodkov za specifične ciljne skupine, kar je vključevalo tudi 54 izobraževanj v treh letih. Pripravili so evalvacijsko poročilo in analizo prenosa rešitev v prakso. Ena kmetija je pridobila dovoljenje za dopolnilno dejavnost in ustvarila več kot 5.000 EUR prihodka.

Slovenska karitas
PROJEKT:
S trajnostnim upravljanjem vode in drugih virov do boljših pogojev za zdravje in življenje v okrožju Karongi v Ruandi
Obdobje izvajanja:
2021-2023

V okrožju Karongi v Ruandi 45,3 odstotka ljudi živi pod pragom revščine. Preživetje 85,2 odstotka je odvisno od kmetijstva. V sklopu projekta so bili za lokalno prebivalstvo zagotovljeni pitna voda in boljši higienski pogoji. Člani 1.450 vključenih ranljivih družin so bili usposobljeni za boljše kmetijske prakse, prejeli so koze, semena zelenjave, sadike sadnih dreves in vodne črpalke za namakanje polj. Usposobljeni so bili tudi zagon obrti. S posojili in subvencijami je 72 odstotkov vključenih začelo z lastno dejavnostjo, s čimer se jim je povečal družinski dohodek. Vse to pripomore k večji prehranski varnosti teh ranljivih družin tudi po zaključku projekta.

Slika je bila posneta junija 2023 v kraju Mukungu v Ruandi.

ADRA
PROJEKT:
Čebelarke kot nosilke pozitivnih sprememb v Zambiji
Obdobje izvajanja: 2024-2025

Projekt z opolnomočenjem žensk in mladih za sonaravno čebelarstvo ter z aktivnim vključevanjem v opravljanje donosne družinske dejavnosti družine prispeva k zmanjševanju revščine in neenakosti tako v družini kot družbi. Z nadgradnjo znanja, spodbujanjem podjetništva, z izobraževanji in z zagotavljanjem prehranske varnosti stremi k zavezi, da se nikogar ne pusti ob strani. Projekt prispeva k razvoju na vseh ravneh: bogati družbo in varuje okolje, prispeva pa tudi h gospodarskemu razvoju z negovanjem in razvojem trajnostno naravnane panoge.

S promocijo trajnostne proizvodnje in ohranjanjem ter ustvarjanjem gozdnih površin za pašo čebel se ohranja biotska raznovrstnost, blažijo podnebne spremembe, razvijajo pa se tudi okrnjena podeželska območja. Projekt je usmerjen v podcilj trajnostnega razvoja 13.3: Izboljšanje izobraževanja, ozaveščenosti ter človeških in institucionalnih zmogljivosti za blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje, omilitev in zgodnje opozarjanje.

Izvajanje vsebin in doseganje projektnih rezultatov vodi do razvoja podeželja, lokalizacije pridelave hrane skozi samostojno izvajanje sonaravnega čebelarstva ter prispeva k zmanjšanju zapuščenja podeželskih vasi, saj ustvarja nove priložnosti za ženske in spodbuja mlade k novim oblikam zaposlitve. S tem je omogočeno zmanjševanje vrzeli med spoloma pri domačem delu in finančnih

zmožnostih, povečujejo pa se možnosti za izpolnitev ambicij in želja žensk in deklic.

Focus

PROJEKT:

Our Food. Our Future - futr za jutro

Obdobje izvajanja: 2020-2023

Projekt Our Food. Our Future (Naša hrana. Naša prihodnost) se je osredotočal na ozaveščanje mladih Evropejcev o globalnih vplivih prehranskega

sistema in spodbujanje pravičnejših, bolj trajnostnih prehranskih verig. Projekt je med letoma 2020 in 2023 izvajalo 16 organizacij, v Sloveniji okoljska organizacija Focus. Cilj projekta je bil ozaveščati in aktivirati mlade ter jih spodbuditi k ukrepanju proti nepravičnim praksam, kot so izkoriščanje delovne sile, kršenje človekovih pravic in okoljska škoda, ki jo povzročajo trenutni načini pridelave hrane. Aktivnosti se nadaljujejo v okviru projekta Re:Boot in Futr za jutro.

V okviru projekta je izšla študija o prehranskih navadah mladih v Sloveniji, objavljeni so bili trajnostni recepti za mlade, izdelana je bila spletna igrica ter organizirane številne aktivnosti in dogodki, kot so delavnice, predavanja in filmske projekcije, s katerimi se je mlade spodbujalo k bolj trajnostnim odločitvam. Ena od aktivnosti je bila tudi potovanje v Bolivijo z novinarko Dela Majo Prijatelj Videmšek in mednarodno priznanim fotografom Matjažem Krivicem z namenom dokumentiranja in raziskave vzrokov uničevanja bolivijskega gozda v tako velikem obsegu. Primarno se gozd uničuje zaradi gojenja krme in za pašne površine. Fotografije Matjaža Krivica so odmevale tudi v mednarodnem prostoru, najbolj zanimive so bile vključene v potujočo zunanjo razstavo Po poteh deforestacije, eno pa si lahko ogledate tudi kot del te razstave.

Kraji izvedbe: Slovenija, Italija, Avstrija, Madžarska, Nemčija, Romunija, Danska, Francija, Belgija, Španija, Portugalska, Brazilija

Svet je...

Vsi smo podnebni navdušenci.

Le da se tega ne zavedamo.

Podnebni ukrepi imajo po vsem svetu močno podporo. To kažejo nove raziskave. Če bi se vsi tega tudi zavedali, bi to pomagalo v boju proti podnebni krizi.

Zgodovinsko glasovanje v Ekvadorju: Nafta mora ostati v zemlji

Prvo tovrstno glasovanje v Ekvadorju, kjer je skoraj 60 odstotkov prebivalcev glasovalo za zaustavitev črpanja nafte na enem od biološko najbolj raznolikih območij na planetu.

Antilopa iz ledene dobe je bila tik pred izumrtjem: zdaj ni več ogrožena

Sajga (srednjeazijska antilopa) je iz skoraj izumrle vrste prešla v neogroženo. Za to zgodbo o uspehu je veliko mednarodnega dela, ki lahko navdihne ljudi, da rešijo tudi druge vrste živali.

Moč deklet in denarna darila končujejo obdobje otroških nevest v Indiji: »Svojih hčera zagotovo ne želim poročiti zgodaj.«

Indija je država, v kateri se večina deklet poroči že v otroštvu. Vendar pa poteka hiter razvoj. Indija je hkrati dolgoročna rekorderka in pomembna pionirka.

Iz zapuščene ladje odstranili milijon sodčkov nafte: OZN preprečili veliko okoljsko katastrofo

Pri reševanju več kot milijona sodčkov nafte iz zapuščenega tankerja pred jemensko obalo se je bila tekma s časom. Po več letih trdega dela je OZN uspelo preprečiti eno najhujših izlitijskega nafte v zgodovini.

... poln napredka.

Po vsem svetu živimo dlje in bolje

Po težkih letih, ki so bila zaznamovana s koronavirusom, se je več otrok na svetu vrnilo v šolo, mnogi imajo več denarja v žepu in na področju zdravja je bil tudi dosežen velik napredek.

Anna Gudmann Hansen

Se počutite bolje kot pred petimi leti? Morda ste dobili novo službo z višjo plačo, morda je vaš otrok začel hoditi v šolo ali pa ste začeli hoditi na jogo. Ali pa se vaše življenje sploh ni izboljšalo – svet pa se je.

Čeprav se je število vojn in nasilnih konfliktov v svetu povečalo, rekordno število ljudi je razseljenih, podnebne spremembe pa prinašajo suše, vročinske valove in poplave, se je življenje mnogih ljudi po svetu tudi izboljšalo. Še nikoli prej ni bilo na svetu tako malo skrajno revnih ljudi kot danes. Nikoli prej ni toliko otrok hodilo v šolo. In v povprečju živimo dlje kot kadar koli prej.

Eden od številnih primerov velikega napredka na področju svetovnega zdravja je, da manj ljudi kuha na nezdravih odprtih ognjih. Če imate električni štedilnik in kuhinjsko napo, o tem v vsakdanjem življenju morda ne razmišljate veliko, vendar v številnih delih sveta zlasti ženske trpijo zaradi kuhanja v zadimljenem prostoru. Samo leta 2021 je onesnaženost zraka v zaprtih prostorih povzročila 3,11 milijona smrti po vsem svetu. Vendar se razmere izboljšujejo.

Število ljudi, ki imajo dostop do varnih kuhalnikov, ki ne onesnažujejo zraka v zaprtih prostorih (t. i. čisto kuhanje), se je s približno polovice svetovnega prebivalstva leta 2000 do leta 2022 povečalo na dve tretjini.

Judith Oburo, ki živi v pokrajini Eldorat v Keniji, je ena od žensk, ki je prešla na bolj zdravo kuhališče.

»Zaradi svojega zdravja sem pri zdravniku zapravila veliko denarja. Zdaj pa uporabljam čist štedilnik za kuhanje in moje zdravje se je izboljšalo,« pravi.

V zakajeni kuhinji, ki je imela le okno, vrata in dimnik, je kuhala 30 let. To ni bilo le nevarno za njeno zdravje, ampak je bilo tudi zamudno, saj je morala skrbeti za ogenj in priskrbeti drva. Danes se lahko posveča drugim stvarim, med drugim skrbi za zelenjavni vrt.

»Posadila sem zelje, paradižnik in čebulo, tako da mi jih ni treba kupovati na tržnici, s čimer sem prihranila denar,« pravi..

Cepiva, varni porodi in več otrok v šolah

Po svetu so bili doseženi tudi številni drugi veliki premiki na bolje: vse več ljudi se cepi, da bi se izognili življenjsko nevarnim boleznim, kot so ebola, tuberkuloza in ošpice. V 50 letih

so cepiva vsakih deset sekund rešila eno življenje.

Veliko več ljudi ima dostop do čiste vode in varnih sanitarij, več ljudi opusti cigarete in več mater ob pomoči zdravstvenih delavcev rodi varno. Umrljivost dojenčkov se je zmanjšala, manj otrok je umrlo pred petim letom starosti in več otrok, zlasti deklice, obiskuje šolo.

Napredek sveta lahko konkretno izmerimo, ko Program OZN za razvoj vsako leto razvrsti države sveta po indeksu človekovega razvoja, ki meri splošni napredek na področju izobraževanja, pričakovane življenjske dobe in dohodka. Zadnje poročilo kaže, da svetovni razvoj še nikoli ni bil na višji ravni.

»To pomeni, da so številni ljudje deležni rekordnih ravni dohodka, zdravja in izobrazbe,« pravi Pedro Conceição, direktor urada OZN, ki pripravlja letna poročila o svetovnem razvoju. »To je nekaj, kar je treba proslaviti, in je velik skupni dosežek.«

Vendar pa poudarja, da obstajata dva glavna zadržka za dober razvoj. Prvič, razvoj je neenakomeren. Razkorak med državami, ki so že na vrhu razvojne lestvice, in tistimi, ki so na dnu, se je povečal. Čeprav je stopnja svetovnega razvoja rekordno visoka, je nižja, kot če pandemija korone ne bi prizadela sveta.

Korona je bila le odskočna deska na poti

Ko je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila covid-19 za globalno pandemijo, je prišlo do velikih negativnih sprememb po vsem svetu. Otroci niso hodili v šolo, odrasli so izgubili službe. Revščina se je prvič po mnogih letih povečala, pričakovana življenjska doba pa se je zmanjšala. Po podatkih OZN je zaradi pandemije umrlo 15 milijonov ljudi.

Svet je nazadoval. In čeprav se stvari zdaj spet premikajo v pravo smer, še vedno zaostajamo za tistimi, kar bi dosegli, če pandemija ne bi povzročila težav.

»To je izguba človeškega potenciala,« pravi Pedro Conceição, »in če krivulje ne bomo obrnili navzgor, bo izguba postala trajna.«

Čeprav si je svet po težkih letih korone na številnih področjih opomogel, je razvoj neenakomeren. Medtem ko so si opomogle zlasti najbogatejše države, se je le polovica najmanj razvitih držav sveta vrnila na raven blaginje pred pandemijo.

Ko so zaradi koronavirusa svetovne države prenehale delovati, so bile gospodarsko najrevnejše države na svetu najbolj prizadete, saj sta se trgovina in proizvodnja ustavili. Meja med življenjem v skrajni revščini in brez nje pa je pogosto odvisna od tega, ali je na voljo plačano delo.

V Bangladešu približno štiri milijone ljudi šiva za velike mednarodne

blagovne znamke oblačil. Čeprav je ta panoga močno kritizirana zaradi slabih in nevarnih delovnih pogojev ter nizkih plač, pa to delo pomaga ljudem zaslužiti denar.

Amirul Haque Amin je soustanovitelj in predsednik Nacionalne zveze delavcev v oblačilnem sektorju v Bangladešu in se že več kot tri dese-

tletja bori za delavske pravice. Ta boj je privedel do minimalne plače za šivilje – čeprav je še vedno nizka – več tovarn oblačil pa je zdaj sindikalno povezanih.

Amirul Haque Amin pojasnjuje, da se v proizvodnji oblačil pogosto zaposlijo ženske s podeželja.

»Preden so začele delati v tovarnah oblačil, so bile odvisne od svojih družin, ko pa dobijo delo v tovarnah, se preselijo v mesto in začnejo služiti denar. Tako več niso v breme svojim družinam, nasprotno, v nekaterih primerih lahko celo pošiljajo majhne zneske domov,« pravi.

Obstaja upanje za planet

Proizvodnja oblačil, pri čemer se oblačila šivajo in prodajajo na svetovnem severu, ima posledice za podnebje in okolje. Modna industrija je odgovorna za deset odstotkov svetovnih

izpustov CO₂, to je več kot jih povzročita mednarodni zračni in ladijski promet skupaj.

Države sveta so se razvijale na račun podnebja in okolja. Svet je lani ponovno izpustil v zrak rekordne količine toplogrednih plinov in zdaj se približujemo globalnemu segrevanju za približno tri stopinje, kar je

« **Obstaja razlog za upanje, kar nakazujejo naši podatki in statistike.**

veliko več od 1,5 stopinje, kar se želi doseči s Pariškim sporazumom. Takšno segrevanje bi bilo katastrofalno za ljudi in živali. Vendar pa rešitve že obstajajo. Sončna in

vetrna energija sta na primer najhitreje rastoča vira energije v zgodovini in sta že pomagala zmanjšati predvideno globalno segrevanje za štiri stopinje.

Prav v najbolj razvitih in najbogatejših državah živimo, kot da imamo na voljo več planetov, kakršen je naš. V državah, kot je Danska, se porabi in izpusti največ CO₂ na prebivalca.

Z drugimi besedami, ne živimo trajnostno. To v svojih letnih poročilih meri tudi Razvojni program OZN. V zadnjih desetih letih so se najbolj razvite države povzpelle še višje na razvojni lestvici.

Še vedno preveč obremenjujemo planet, toda Pedro Conceição iz OZN pravi: »Obstaja razlog za upanje, kar nakazujejo naši podatki in statistike.«

Najboljše novice iz sveta so neodvisna publikacija, ki temelji na konstruktivnem novinarstvu in kampanjah. Pišemo o napredku in rešitvah za svetovne izzive.

Več si lahko preberete na: verdensbedstenyheder.dk in sloga-platforma.si

Uredništvo danske izdaje:

Novinarji: Anna Gudmann Hansen, Journalist Anders Seneca Bang, Signe Charlotte Nielsen, Karoline Rahbek, Katrine Abildgaard Kelgren
Grafično oblikovanje: Eva Søe Olsen
Urednica redakcije: Sophie Rytter Skjoldager
Odgovorni urednik: Thomas Ravn-Pedersen

Ustanovitelji The World's Best News so Združeni narodi, danske razvojne organizacije in danska poslovna skupnost. Izdaja se s podporo organizacije Danida.

Uredništvo slovenske izdaje:

Urednika: Nataša Tribanc in Max Zimani
Lektura: Maja Godina Marin
Grafično oblikovanje: Svetilka, d.o.o.

Izdaja SLOGA, Platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč. Slovenska inačica je nastala v sklopu projekta Trajnostno. Lokalno. Globalno. II, ki ga sofinancira Ministrstvo za zunaje in evropske zadeve RS. Časopis izraža mnenja avtorjev in ne predstavlja uradnega stališča Vlade republike Slovenije.